

Kruidtuinlaan 50 bus 165
B - 1000 Brussel
T. +32 2 508 85 85
vraag@mi-is.be
www.mi-is.be

Aan de Voorzitter van het Vast Bureau van
Aarschot
Bekafaan 31
3200 Aarschot

Onderwerp: Geïntegreerd inspectieverslag POD MI

Dienst: Inspectiedienst POD MI

Datum:

Uw brief van:

Bijlage(n): 2

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: Aarschot/RMID-STOF/2022

Betreft: Geïntegreerd inspectieverslag

Geachte Voorzitter,

Hierbij vindt u het verslag van de inspecties die plaatsvonden in uw centrum op 26 en 27 september en 12 oktober 2022.

Dit inspectieverslag bestaat uit drie delen:

- Een algemene analyse over het verloop van de inspectie, de resultaten van de inspecties en de aanbevelingen
- Een bijlage per gecontroleerde materie met de verschillende boekhoudkundige tabellen en uitleg over de gevolgde procedure
- De controletabellen per begunstigde

Indien u vragen hebt over deze controle, kunt u contact opnemen met uw inspecteur via mi.inspect_office@mi-is.be.

Briefwisseling dient gericht te worden aan de Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie (POD MI), Dienst Inspectie, Kruidtuinlaan 50 bus 165, 1000 Brussel.

I. INLEIDING

De missie van de POD Maatschappelijke integratie is de voorbereiding, uitvoering, evaluatie en opvolging van het federale beleid voor maatschappelijke integratie, waardoor ieders sociale grondrechten op duurzame wijze worden gegarandeerd.

De controles die door de inspectiedienst in de OCMW's worden uitgevoerd, passen in deze missie en gaan uit van de volgende visie ;

- **Controle** op de toepassing van de federale wetgeving voor maatschappelijke integratie aan de hand van juridische, administratieve en financiële inspecties
- **Advies** aan de OCMW's over het wettelijk kader en de concrete toepassing van de regelgeving
- **Kennis:** door haar schakelfunctie tussen de administratie en de actoren op het terrein draagt de dienst inspectie bij tot de strategische voorbereiding van het beleid inzake maatschappelijke integratie.

Om deze opdracht tot een goed einde te brengen, stelt de inspectiedienst zich de volgende doelstellingen;

- Toezien op een uniforme en correcte toepassing van de wetgeving en reglementering aangaande de subsidies die de federale staat toekent aan de OCMW's.
- Houden van doelgerichte, uniforme en periodieke controles van de OCMW's op boekhoudkundig, administratief en juridisch vlak. Deze controles dragen bij tot de gelijke wettelijke behandeling van de gebruikers van de OCMW-diensten.
- Verzamelen van informatie om het beleid inzake maatschappelijke integratie en armoedebestrijding te optimaliseren.
- Uitbouwen van structurele en kwalitatieve relaties met de OCMW's (belangrijkste partners van de federale administratie) met het oog op een goede communicatie en een kwaliteitsvolle dienstverlening.
- Uitwisselen van informatie met de interne diensten van de POD MI.
- Meewerken aan het actieplan voor de strijd tegen de sociale fraude waartoe in 2011 door de Regering werd besloten.

Met deze controles wil de dienst inspectie de waarden van de POD MI verdedigen;

- Respect
- De kwaliteit van de dienstverlening en klantvriendelijkheid
- Gelijke kansen voor iedereen
- Diversiteit
- Openstaan voor verandering

De procedure voor de controles wordt toegelicht op de website van de POD MI (<http://www.mi-is.be/nl/tools-ocmw/handleiding>).

2. INSPECTIES

	Omschrijving	Jaar	Bijlage
1	Wet van 02/04/1965: controle van de medische kosten	<i>geen controle uitgevoerd</i>	Bijlage 1: Controle van de medische bewijsstukken, Wet van 02/04/1965
2	Wet van 02/04/1965: boekhoudkundige controle	<i>geen controle uitgevoerd</i>	Bijlage 2: Controle toelagen, Wet van 02/04/1965
3	Recht op Maatschappelijke Integratie, Wet van 26/05/2002: controle van de sociale dossiers	2021	Bijlage 3: Controle van de sociale dossiers, Wet van 26/05/2002
4	Recht op Maatschappelijke Integratie, Wet van 26/05/2002: boekhoudkundige controle	<i>geen controle uitgevoerd</i>	Bijlage 4: Controle van de toelagen, Wet van 26/05/2002
	Tijdelijke premie COVID	<i>geen controle uitgevoerd</i>	Bijlage 4: Controle van de toelagen, KB n° 47 van 26 juni 2020 met het oog op het toekennen van een tijdelijke premie
5	Stookoliefonds (verwarmingstoelage)	2020	Bijlage 5: Controle van het Stookoliefonds
6	Controle van het Uniek Jaarverslag	<i>geen controle uitgevoerd</i>	Bijlage 6: Controle van het Uniek Jaarverslag
7	De behandeling van de knipperlichten	<i>geen controle uitgevoerd</i>	Bijlage 7: Controle van de knipperlichten, OB van 14/03/2014

U vindt een gedetailleerde beschrijving van de uitgevoerde controles in de bijlagen van dit verslag.

3. VOORBEREIDING EN VERLOOP VAN DE INSPECTIE

De informatie betreffende de voorbereidingen van de inspecties werd via mail aan uw OCMW gestuurd op 23 december 2021 .

Bij aanvang van de inspecties waren alle gevraagde stukken beschikbaar.
Deze stukken waren van een goede kwaliteit zodat de controle vlot verliep.

De inspecteur heeft de controles in uitstekende werkomstandigheden kunnen uitvoeren. Tevens wenst de inspecteur de goede medewerking van uw personeelsleden te benadrukken. Zij beantwoordden alle gestelde vragen en hebben indien nodig bijkomende informatie verschaft.

4. VASTSTELLINGEN EN AANBEVELINGEN

De opmerkingen en aanbevelingen hieronder zijn een herinnering aan de juiste toepassing van de voorschriften en/of procedures en/of het onderzoek van de subsidievoorwaarden en/of goede praktijken die voor de gecontroleerde materies moeten geïmplementeerd worden.

Recht op Maatschappelijke Integratie, controle van de sociale dossiers

De dossiers zijn goed en ordelijk samengesteld en bevatten doorgaans de nodige bewijsstukken. De regelgeving wordt in de meeste gevallen correct nageleefd. Toch blijkt uit de controle nog een aantal verbeterpunten.

Ontvangstbewijs

Uw Centrum is verplicht om de aanvrager een ontvangstbevestiging te bezorgen op het ogenblik van zijn aanvraag (art. 18,§3 van de wet van 26/05/2002), er werd vastgesteld dat er niet steeds een ontvangstbewijs werd afgeleverd door het OCMW.

Sociaal verslag

De inhoudelijke vereisten voor het sociaal verslag

Er werd vastgesteld dat in het sociaal verslag niet steeds alle verplichte elementen zijn opgenomen.

Elke beslissing van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn (of BCSD) moet voorafgegaan worden door een sociaal verslag. De bijgewerkte situatie van de aanvrager moet worden voorgelegd en eventuele bewijsstukken moeten bij het dossier worden gevoegd.

De volgende elementen moeten minstens worden opgenomen in het sociaal verslag:

- Het onderwerp en de datum van de aanvraag (in het geval van een eerste aanvraag; een "verlenging" van de aanvraag door de begunstigde tijdens een herziening van het dossier is niet van toepassing, aangezien het recht nog steeds bestaat)
- De gegevens in verband met de identiteit: naam en voornaam
- De geboortedatum van de aanvrager
- De nationaliteit
- De verblijfplaats-woonplaats
- de gezinssamenstelling
- De middelen van de aanvrager
- De middelen van de samenwonende(n)
- De elementen in verband met de werkbereidheid
- De eventuele rechten op sociale bijstand
- Informatie in verband met de onderhoudsplichtigen
- Datum waarop het huisbezoek werd afgelegd en kort verslag ervan
- De datum en het resultaat van de raadpleging van de KSZ-stromen
- Een korte voorgeschiedenis van de aanvrager

Individueel sociaal verslag per cliënt

Er werd vastgesteld dat er niet steeds een individueel sociaal verslag werd opgemaakt voor de aanvrager/gerechtigde. Het Recht op Maatschappelijke integratie is een individueel recht waarbij elke samenwonende persoon zelf aanspraak kan maken op het recht indien deze aan de wettelijke voorwaarden voldoet, ongeacht de vorm van relatie met de andere persoon. Wanneer er meerdere leden van het gezin recht hebben op maatschappelijke integratie dient voor elke samenwonende persoon een apart sociaal verslag opgemaakt te worden.

Beslissing en kennisgeving van de beslissing

Billijkheidsmotivering

In geval van vrijstelling van de toekenningsvoorwaarde werkbereidheid omwille van gezondheids- en/of billijkheidsredenen, die werden aanvaard door de Raad voor Maatschappelijk Welzijn (of BCSD) beveelt de inspectie aan om ze te specificeren in de motivering van de beslissing en ze mee te delen via de kennisgeving van de beslissing aan de aanvrager.

Toekenning leefloon met terugwerkende kracht

Er werd vastgesteld dat in een van de gecontroleerde dossiers leefloon werd toegekend met terugwerkende kracht. Gelet op het feit dat een sociaal onderzoek niet in het verleden kan worden gevoerd, kan dit slechts in uitzonderlijke gevallen worden toegepast. In het sociaal verslag dient gemotiveerd te worden waarom er een toekenning van het Recht op Maatschappelijke Integratie voor de datum aanvraag wordt toegestaan. Dergelijke motivatie kon niet worden teruggevonden in het sociaal verslag.

Uitwerking van de beslissing

De beslissing betreffende het leefloon ingevolge een door de betrokkene ingediende aanvraag heeft uitwerking op de datum van ontvangst van die aanvraag. Er werd vastgesteld dat de ingangsdatum van de beslissing soms afwijkt van de datum van ontvangst van de aanvraag.

Beslissingen beperkt in de tijd

Er werd vastgesteld dat een beslissing tot toekenning van het recht op maatschappelijke integratie beperkt waren in de tijd.

De toekenning van een RMI wordt bepaald door artikel 21,§5 van de wet van 26/05/2002: in dit artikel wordt verduidelijkt dat een beslissing houdende toekenning van een leefloon heeft uitwerking op de datum van ontvangst van de aanvraag, er wordt nergens vermeld dat deze toekenning beperkt kan zijn in de tijd. Vervolgens verduidelijkt artikel 22, §1 van dezelfde wet de omstandigheden waarin het centrum zijn beslissing kan herzien; er wordt meer bepaald vermeld dat het OCMW minstens een maal per jaar moet nagaan of de toekenningsvoorwaarden vervuld blijven.

Een toekenning mag, met andere woorden, niet beperkt zijn in de tijd; het recht bestaat even lang als aan de voorwaarden wordt voldaan en het OCMW kan deze voorwaarden ook minstens een maal per jaar controleren en een nieuwe beslissing nemen.

Beslissingen tot weigering RMI

Indien er een beslissing tot weigering genomen wordt, is het aangeraden om in de motivering duidelijk te vermelden aan welke van de wettelijke toekenningsvoorwaarden niet is voldaan door de aanvrager.

Verhoogde toelage van 100% indien de persoon zijn hoedanigheid van dakloze verliest

Er is recht op een verhoogde toelage van 100% gedurende 1 jaar indien het leefloon wordt toegekend aan een persoon die de hoedanigheid van dakloze verliest door woning te betrekken als hoofdverblijfplaats (2 jaar indien er een GPMI met betrekking tot de dakloosheid werd opgemaakt). Er is pas recht op deze verhoogde toelage vanaf het moment

dat betrokkene een woning betreft als hoofdverblijfplaats en dus het statuut van dakloze verliest. Er werd vastgesteld in een dossier dat het OCMW verhoogde toelage vroeg op moment dat de cliënt nog dakloos was.

Artikel 41 van de wet van 26/05/2002 zegt dat de toelage van 100% kan worden verleend aan een begunstigde die zijn hoedanigheid van dakloze verliest. Wanneer het recht op leefloon werd stopgezet wegens bijvoorbeeld een voltijdse tewerkstelling kan er na deze tewerkstelling enkel opnieuw verhoogde toelage 100% worden aangevraagd als betrokkene opnieuw dakloos is geworden en een tweede maal een woning als hoofdverblijfplaats betreft. Als betrokkene na deze tewerkstelling niet opnieuw dakloos is geworden kan hier geen verhoogde toelage voor aangevraagd worden aangezien het hier geen toekenning van een leefloon aan een dakloze persoon betreft.

Tussenkost in de alimentatievergoeding ten laste van de RMI-gerechtigde

Om aanspraak te kunnen maken op de specifieke hulp alimentatie vordering dient een bewijs van betaling door de begunstigde en een kopie van het vonnis aanwezig zijn in het dossier. Wanneer deze stukken niet in het dossier aanwezig zijn, kan de subsidie niet worden toegekend.

GPMI

Er zijn meerdere verbeterpunten vastgesteld wat het GPMI betreft.

- **Sociale balans:** Er werd vastgesteld dat uw OCMW niet steeds een sociale balans opmaakt, of dat de sociale balans werd opgemaakt na ondertekening GPMI. De Sociale Balans is een instrument dat maatschappelijke werkers moet ondersteunen bij het sociaal onderzoek. Deze opdracht staat vermeld in artikel 60, §1 van de organieke OCMW wet en artikel 19 van de wet betreffende het recht op maatschappelijke integratie. In het sociaal onderzoek wordt informatie verzameld over de sociale, administratieve en financiële toestand van personen die hulp aanvragen. Dankzij deze informatie over de sociale, administratieve en financiële toestand kan de maatschappelijk werker een nauwkeurige diagnose stellen van de hulpbehoefte en vervolgens actievoorstellen uitwerken om hierop in te spelen. Deze opmerking werd tijdens de vorige controle uitvoerig besproken. Wanneer er echter bij een volgende controle geen sociale balans aanwezig is kan dit aanleiding geven tot terugvordering van de toelage GPMI.
- **GPMI datum ondertekening:** Er werd vastgesteld dat het GPMI werd ondertekend voor de datum beslissing toekenning leefloon. Volgens Art 13 par 2 van de wet moet een GPMI worden afgesloten binnen de 3 maand vanaf de datum beslissing van het OCMW dat de persoon voldoet aan de voorwaarden.
- **Duurtijd GPMI:** Er werd vastgesteld dat in meerdere GPMI's geen duurtijd werd opgenomen. De Inspectie raadt het OCMW aan om de geldigheidsduur van de afgesloten GPMI's zodanig te bepalen dat deze ingaan vanaf de datum van ondertekening en lopen tot het einde van het recht op RMI (of tot het einde van de studies, voor een GPMI-student).
- **Doelstelling OCMW:** Er werd vastgesteld dat in het gedeelte verbintenissen van het OCMW een doelstelling is opgenomen die verbonden is aan de toekenning van het recht op maatschappelijke integratie, namelijk 'uitbetalen leefloon'. Deze elementen kunnen niet beschouwd worden als verbintenissen van het OCMW in het kader van een GPMI; het gaat enkel om wettelijke verplichtingen wanneer aan de toekenningsvoorwaarden is voldaan.

- **Toelage verlening GPMI:** Om recht te hebben op de toelage verlenging GPMI dient het OCMW via het sociaal onderzoek te evalueren of de maatregelen genomen in het GPMI gedurende de periode waarin het OCMW de eerste toelage genoot onvoldoende hebben geleid naar een doeltreffende integratie van de betrokkene en waarbij het OCMW vaststelt dat er een meer intensievere begeleiding noodzakelijk is. Deze evaluatie dient ten vroegste 1 maand voor het aflopen van het eerste jaar en ten laatste een maand na het aflopen van de het 1ste jaar geëvalueerd te worden. Dergelijke evaluatie kon niet teruggevonden worden in een dossier. Er dient eveneens een gemotiveerde beslissing genomen te worden door het BCSD, gemotiveerde beslissing was niet aanwezig in het dossier. Het ontbreken van de evaluatie en/of de gemotiveerde beslissing heeft de terugvordering van de toelage verlening tot gevolg.

Stookoliefonds (verwarmingstoelage)

Opmerkingen die tijdens de vorige inspectie zijn gemaakt en nog steeds relevant zijn:

- Aanvraagformulier niet getekend door aanvrager.

Er werd vastgesteld dat er voor elke aanvraag de KSZ op een correcte manier werd geconsulteerd, de dossiers waren ordelijk en overzichtelijk samengesteld.

Onderstaande opmerkingen werden vastgesteld tijdens de controle:

- **Termijn aanvraag toelage stookoliefonds:**
Er werd vastgesteld dat in meerdere dossiers de termijn voor het indienen van een aanvraag niet werd gerespecteerd. De aanvraag dient te gebeuren binnen een termijn van 60 dagen na de leveringsdatum van de in aanmerking komende brandstof. Op de termijn van 60 dagen kan slechts worden afgeweken, namelijk wanneer er sprake is van overmacht. Covid 19 is een geval van overmacht er werd bij de berekening van de termijn van 60 dagen rekening gehouden met een overmachtsperiode van 14 maart 2020 tot 18 mei 2020 en van 2 november 2020 tot 31 maart 2021. In geval de termijn om een aanvraag in te dienen geheel of gedeeltelijk viel binnen deze periode van overmacht Covid-19 worden de dagen die in de overmachtsperiode vallen niet meegeteld bij de berekening van de 60 dagen. De termijn voor de aanvraag toelage stookoliefonds werd in meerdere dossiers overschreden, na overleg met het OCMW werd duidelijk dat het OCMW de FAQ betreffende de covid overmachtsperiode verkeerd interpreteerde. Het gaat hier om een administratieve vergissing van het OCMW.
- **Termijn voor het nemen van een beslissing:**
Het OCMW beslist zo snel mogelijk en uiterlijk binnen een termijn van 30 dagen na ontvangst van de aanvraag. De kennisgeving van de beslissing moet binnen de acht dagen gebeuren. Er werd vastgesteld dat de termijn van 30 dagen voor het nemen van een beslissing en de termijn van 8 dagen voor de kennisgeving van de beslissing in een dossier niet werden gerespecteerd.
- **Aanvraagformulier niet getekend door de aanvrager:** Het OCMW dient er op toe te zien dat het aanvraagformulier steeds de handtekening van de aanvrager bevat.

5. DEBRIEFING EN ALGEMENE OPMERKINGEN

5.1 Evolutie ten opzichte van eerdere controles

Het is duidelijk dat het OCMW zijn best doet om zo goed mogelijk rekening te houden met de rapporten uit de vorige inspecties. We willen het OCMW dan ook aanmoedigen om met de opmerkingen van deze controle rekening te houden en op die manier stappen te zetten in de verbetering van de werking van het OCMW.

5.2 Debriefing

Na de controles werd tijd gemaakt om de vaststellingen en aanbevelingen van de verscheidene controles met aantal personeelsleden van het OCMW te bespreken. Tijdens deze debriefing konden de personeelsleden van het OCMW ook bijkomende vragen stellen aan de inspecteur.

6. CONCLUSIES

De onderstaande tabellen geven een overzicht van de eventueel te weinig ontvangen toelagen en de te veel ontvangen toelagen.

Te weinig ontvangen toelagen

De inspecteur stelde geen tekorten vast tijdens de controle.

Te veel ontvangen toelagen

Controle	Periode	Terugvordering	Terugvorderingsprocedure	Terugvorderingsperiode
Recht op Maatschappelijke Integratie, controle van de sociale dossiers	Jaar 2021	Cf. bijlage nr. 3	Door onze diensten	Op een van de volgende maandelijkse kostenstaten
Stookoliefonds (verwarmingstoelage)	Jaar 2020	1296,30€	Door onze diensten	Op de volgende subsidie die u wordt toegekend

Mag ik u verzoeken om uw akkoord binnen een termijn van 15 dagen volgend op de ontvangst van dit verslag te verzenden naar mi.inspect_office@mi-is.be

Als er geen antwoord volgt binnen de opgelegde termijn wordt dit beschouwd als een aanvaarding van de resultaten van de inspectie.

Met vriendelijke groeten,

Voor de Voorzitter van de POD Maatschappelijke Integratie:
Het diensthoofd van de inspectiedienst,

Annemarieke De Knijf